

Aftonbladet.-11.11.2023

Anders Lindberg

Ukraina i EU blir ett långfinger till Putin

Україна в ЄС стає середнім пальцем для путіна

Єврокомісія заявила, що Україна та Молдова готові розпочати переговори про членство в ЄС. Шведський єврокомісар з питань внутрішніх справ у [комісії фон дер Ляєн](#), заявила, що зараз починається нова сторінка в історії ЄС. Україна та Молдова не будуть готові до членства завтра, адаптація до правил ЄС потребує часу. Але якщо Комісія ЄС доб'ється свого, переговори почнуться в грудні. Зараз Швеція в авангарді підтримки України та Молдови до вступу в ЄС.

<https://www.aftonbladet.se/ledare/a/2BOIjy/ukraina-i-eu-blir-ett-langfinger-till-putin>

Allt går faktiskt inte åt skogen just nu, även om det känns så

BRYSSEL Det är höst i den belgiska huvudstaden. Vädret påminner starkt om Göteborg. Moln, regn, vind. Och den politiska stämningen i Europa är lika dyster. Efter pandemin kom krig, dyrare mat, energikris, högre räntor och nu ännu mera krig. Men i onsdags hände något positivt. EU-kommissionen meddelade att Ukraina och Moldavien är redo att börja förhandla om EU-medlemskap.

Allt går faktiskt inte åt skogen just nu.

Vi träffar Sveriges EU-kommissionär Ylva Johansson på hennes tjänsterum bland svensk glaskonst och stramt designade möbler. Det är ett nytt kapitel som nu börjar, betonar hon, som inte minst geopolitiskt är avgörande. Det måste få ta tid och göras ordentligt.

– Det är viktigt att vi gör detta till en win-win-situation. Hittills har alla länder som blivit medlemmar vunnit på det, ekonomiskt och demokratiskt. Och det har även de tidigare medlemmarna gjort, säger hon Ukraina och Moldavien kommer inte att vara redo för medlemskap i morgon, att anpassa sig till EU:s regler tar tid. Men om EU-kommissionen får som den vill kommer alltså förhandlingar inledas i december.

– I dag tog Ukrainas och hela Europas historia ett steg i rätt riktning. Det är enbart positivt. Trots alla svårigheter rör vi oss framåt, sa Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj, i ett videosänt tal från Kiev. Nästan överallt glada miner – utom i Moskva. Hittills har Vladimir Putins krig lett till två stora geopolitiska förändringar. Den första är att Finland har blivit Natomedlem och att Sverige övergett över två hundra år av alliansfrihet och sökt medlemskap i Nato. Den andra är det vi ser nu. Att Europa lägger allt större kraft på östutvidgningen. För ett par år sedan hade onsdagens besked varit otänkbart. Nu är alla positiva. Som Ylva Johansson konstaterar, den geopolitiska situationen är annorlunda. Rysslands anfall har ändrat kartan.

Så vad händer nu?

– Lärdomen från tidigare utvidgningar är att man behöver ta saker stegvis. Börja samarbeta på ett område men vänta med ett annat. Man måste ha lagar på plats, det är ett ganska stort

lagstiftningspaket, men saker måste även fungera i praktiken, säger Ylva Johansson. Moldavien är ett litet land men Ukraina har nästan 45 miljoner invånare och kommer att bli ett av EU:s större länder.

– I dag skiljer levnadsstandaren väldigt mycket, det behöver förändras redan innan ett medlemskap. En tanke vore att ge tillgång till den inre marknaden men vänta längre med fri rörlighet för arbetskraft, exempelvis, säger Ylva Johansson. Och efter Ukraina och Moldavien väntar fler länder; Bosnien, Albanien, Nordmakedonien och Montenegro. Till och med Serbien och Turkiet står på listan även om det knappast är aktuellt under nuvarande regeringar. Även Kosovo finns med på ett hörn. Sverige har alltid varit starka anhängare av EU:s utvidgning. Delvis av principiella skäl, som ett litet land tycker vi det är viktigt att små länder själva bestämmer vilka allianser och samarbeten de är med i. Att söka medlemskap i EU är upp till var och en och om viljan finns så ska EU vara öppna för det. Delvis av mer realpolitiska motiv. Om inte Europa välkomnar länderna i Öst- och Centraleuropa så kommer Ryssland vid någon tidpunkt att försöka göra det. "Välkomna" dem alltså. Så resonerade Sverige i början av 2000-talet när vi drev på det som kom att kallas "big bang", när tio länder från främst det forna östblocket blev medlemmar på samma gång 2004. Och så har vi resonerat sedan dess. 2007 blev Rumänien och Bulgarien medlemmar. Många invände att de nog egentligen inte var redo men läget i öster hade redan börjat mörkna. De fick gå med i alla fall. Liksom Kroatien fick 2013. Men snabbheten i utvidgningen gav viss huvudvärk. Olösta problem gjorde sig påminda. Korruptionen i flera länder finns kvar. Demokratiska institutioner som oberoende domstolar och fri media rullades tillbaka. I väst var man kritisk till hur billig arbetskraft från öst påverkade arbetsmarknaden. I öst ville man inte känna sig som fattiga kusiner från landet.

Men EU har lärt av tidigare utvidgningar, säger Ylva Johansson, det kommer att ta tid men det kommer att gå. Hur lång tid det tar går däremot inte att säga. Geopolitiken gör sig ständigt påmind. I Ukraina är det fullt krig och även i Moldavien står ryska soldater. Liksom i Georgien. Vi vet inte var det slutar. Men främmande stormakter har inget veto mot länders EU-medlemskap. Cypern fick gå med i EU 2004 trots att Turkiet ockuperar norra delen av ön. Situationen är ännu inte löst, men freden har hållit.

Sverige har under skiftande regeringar sedan murens fall knutit närmare band till våra vänner i öster, byggt relationer och partnerskap, främjat handel och bjudit in. Det är naturligt att vi nu står i främsta ledet för att stödja Ukraina och Moldavien.

Främst av principiella skäl, naturligtvis. Ett fritt Ukraina och ett fritt Moldavien hör hemma i Europa. De ukrainska och moldaviska folken ska ha en plats vid bordet där besluten fattas.

Men det går inte att komma ifrån att det ligger i Sveriges nationella intresse att Ryssland inte kan flytta fram sina positioner. Det ligger i hela Europas intresse.

Ytterst handlar det om politisk vilja, och den är urstark. EU startades en gång för att förhindra krig på vår kontinent och Putins krig hotar allt vi står för.

En dag kommer kriget att vara över, som alla krig. Putin startade det för att utvidga Rysslands makt över Ukraina och andra grannländer. I klassisk rysk imperialistisk tradition.

Krigets resultat ser ut att bli motsatsen.

Mitt i allt elände just nu ger det faktiskt en ganska stor portion hopp.